

PENCERE

Halide Edip Bugünü mü Görmüştü?..

Halide Edip, adı edebiyat tarihimize yazılmış bir romancımızdır...

Milli Kurtuluş Savaşı'nın ilk döneminde "Amerikan mandası"na yandaştı... Sonradan Kurtuluş Savaşı'na katılmıştır.

Bu ünlü ve değerli edebiyatçımız **Mustafa Kemal Paşa**'ya yazdığı 10 Ağustos 1919 tarihli mektubunda neler öneriyordu...

Mektubun günümüze ışık tutacak kimi satırlarına göz atmakta yarar var...

★

Halide Edip diyor ki:

"Biz İstanbul'da kendimiz için... Amerika mandasını ehveni şer olarak görüyoruz.

.....
Filipin gibi vahşi bir memleketi bugün kendi kendini idareye kaadir asri (modern) bir makina haline koyan Amerika, bu hususta çok işimize geliyor.

15-20 sene zahmet çektikten sonra yeni bir Türkiye ve her ferdi (kişisi) tahsili, zihniyeti ile hakiki istiklali (bağımsızlığı) kafasında ve cebinde taşıyan bir Türkiye'yi ancak "Yeni Dünya'nın (Amerika'nın) kabiliyeti vücuda getirebilir."

★

Halide Edip mektubunu şöyle sürdürüyor:

"Amerika da tabii mahzursuz (sakıncasız) değildir...

İzzetinesimizden epeyce fedakârlık etmek mecburiyetinde bulunuyoruz..."

"...Amerika'nın fikri, hafi (gizli, örtülü) olarak şudur: Türkiye'yi olduğu gibi hiçbir parçaya ayırmamak, eski sınırlar içinde vahdet (birlik) içinde muhafaza etmek şartıyla umumi ve bir tek manda almak istiyorlar."

★

İşitiriyoruz, görüyoruz, okuyoruz ki bugün de kimi edebiyatçılarımız "Türklerin kendi başlarına adam olamayacaklarına" ilişkin fikirleri tazeliyorlar...

Amerika da zaten 'Dinci-İslamcı' AKP aracılığıyla Türkiye'nin tepesine çökmüş, bir bakıma mandaterliğini gerçekleştirmiş durumda...

Ne dersiniz?..

Halide Edip Hanım ileriye mi görmüştü?..

★

Sanat tutkusu insanda mağara duvarlarına resim yapmakla başladı; o çağlardan bu yana zenginleşerek sürdü...

Roman 'Aydınlanma Devrimi'nin ürünüdür; ama, her romancıyı aydınlanmış saymak yanılığara yol açabilir...

Edebiyatçılar kesiminde niceleri gerçekleri göremeyebilirler; sanat dünyasında çarpık fikirlere kendisini kaptırmış epey şöhret var...

Üstelik Türkleri -ya da başka halkları- aşağı görerek küçümsemek, kendi başlarına adam olamayacaklarını ileri sürerek üstün sayılan bir ulustan medet ummak da bir tür ırkçılık değil midir?..

İbrahim Selçuk